

«Για μένα το δίλημμα που τίθεται, εν όψει του δευτέρου γύρου, είναι ότι οι νεοδημοκράτες θα πρέπει να επιλέξουν τι Ν.Δ. θέλουν. Θέλουν μία νεοφιλελεύθερη Ν.Δ., η οποία θα πάει στο καθαρό, δημοκρατικό και ορθολογικό ιδεολόγημα του νεοφιλελευθερισμού, το οποίο ουσιαστικά, κοινωνικά και εκλογικά πατάει σε μία οικονομική αριστοκρατία, σε μία οικονομική ελίτ; Ή θέλουν μια Ν.Δ., η οποία θα πατάει στο θεμέλιο του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος, που είναι η κοινωνική οικονομία της αγοράς;». Αυτά λέγονται από πολιτικό στέλεχος της Νέας Δημοκρατίας. Προβάλλονται σαν επιχείρημα κατά της επιλογής του Κυριάκου Μητσοτάκη ως προέδρου του κόμματος.

Ως πρώτο σχόλιο θα παραφράσω και θα μεταφέρω στα καθ' ημάς πικάντικη παρατήρηση (σ' τα ΝΕΑ, της 16^{ης} Σεπτεμβρίου 1988) του Ανδρέα Ανδριανόπουλου: «Ο φίλος Ευριπίδης καταδικάζει κάτι (τον νεοφιλελευθερισμό) που δεν έχει καταλάβει καλά, για να υιοθετήσει κάτι (την κοινωνική οικονομία της αγοράς) που δεν έχει καταλάβει καθόλου.» Λέω δηλαδή πως πρόκειται για άγνοια στοιχειωδών πολιτικών εννοιών ή ... για κακεντρέχεια. Θα συμβούλευα τον εξαπολύσαντα (σε συριζανελική διάλεκτο) τη χοντράδα να ρίξει μια ματιά σε κάποια εγκυκλοπαίδεια ή άλλο βιβλίο περί φιλελευθερισμού και νεοφιλελευθερισμού. «Απορρίπτω τον όρο νέο-φιλελευθερισμός, όπλο συχνά στα χέρια αντιφιλελευθέρων, οι οποίοι διστάζουν να επιτεθούν κατά του φιλελευθερισμού και θέτουν στο στόχαστρό τους μία φανταστική, “άγρια”, “βάρβαρη”, “άκρατη” νεο-εκδοχή του». Είναι από την εισαγωγή (σελ. 24) του “μνημειώδους βιβλίου” (κατά χαρακτηρισμό του καθηγητή Γιώργου Παγουλάτου στο “The Athens Review of Books”, Σεπτεμβρίου 2011) με τον τίτλο “Η πορεία προς τον Φιλελευθερισμό” (εκδόσεις Παπαζήση, 2010) του πολύ σημαντικού στοχαστή Μάρκου Δραγούμη (1926-2011). Θα συνιστούσα να το διαβάσει. Αν πάλι δεν του αρέσει το διάβασμα (αποτελείται από 611 σελίδες), θα μπορούσε να ρίξει μια ματιά στις 122 σελίδες του κεφαλαίου “Ελληνικός Φιλελευθερισμός”.

Άλλος αστέρας (υφυπουργός-σύμβολο της καταπτώσεως της κυβερνήσεως Σαμαρά-Βενιζέλου μετά τον ανασχηματισμό που ακολούθησε τις αυτοδιοικητικές εκλογές και τις ευρωεκλογές του Μαΐου 2014) είπε: «Δεν θα κάνουμε τη ΝΔ το κόμμα της μπουρζουαζίας». («Μπουρζουαζία [κυρίως στην ορολογία της Αριστεράς] η αστική τάξη» [Λεξικό Γ. Μπαμπινιώτη]). Μακάρι να μπορούσαμε! Να ήταν τόσο εύκολο! Η έλλειψη αστικής τάξεως (μπουρζουαζίας) είναι στη βάση των προβλημάτων της χώρας μας. Η Ελλάς, αναπτυχθείσα κυρίως οικονομικά με ταχύτατους ρυθμούς μετά τον πόλεμο (πέρυσι κατείχε την 29^η θέση πολύ ανεπτυγμένης χώρας μεταξύ των 188 χωρών- μελών των Ηνωμένων Εθνών στον Πίνακα Ανθρώπινης Αναπτύξεως [Human Development Index 2015]), δεν έχει προφθάσει να σχηματίσει κοινωνικές τάξεις. Τάξη με αποδοχή αστικών αξιών, αρχών και τρόπων συμπεριφοράς (ατομική ελευθερία, φιλοπονία, εργατικότητα, υπευθυνότητα, άμιλλα, λιτότητα, ανεξάρτητη οικονομική και επαγγελματική δραστηριότητα, σεβασμός του νόμου και της ευταξίας, τήρηση των υποχρεώσεων του πολίτη, ευπρέπεια) δεν έχει διαμορφωθεί. Η κοινωνία μας είναι κατακερματισμένη με βάση ομαδικά (συντεχνιακά, επαγγελματικά) και ατομικά-οικογενειακά ιδιοτελή

συμφέροντα· με μόνο υπόνοιες ταξικής διαστρωματώσεως. «Να μη μιλάει, ας το βουλώσει». Ποιος το λέει; Ένας κατ' εξοχήν λάλος· κυρίως από τα κανάλια· ο λαλίστατος. Λίγη ευπρέπεια δεν θα έβλαπτε την πολιτική διαδικασία.

Η άλλη πλευρά. Είπε ο Κυριάκος Μητσοτάκης μέσα σε αυτόν τον προεκλογικό κυκεώνα: «Δεν θα συζητήσω οτιδήποτε με τον ΣΥΡΙΖΑ, εάν δεν πάρει πίσω τα όσα κάνει στην παιδεία. Για μένα η παιδεία είναι απόλυτη προτεραιότητα». Πιστεύω στην ειλικρίνειά του. Η πρόταση αυτή μου φτάνει. Διότι από εκεί μονάχα μπορεί να αρχίσει η ανάκαμψη της ελληνικής κοινωνίας και της χώρας. Από την παιδεία. Της οποίας στερούνται παντελώς οι σημερινοί κυβερνήτες μας. Και όχι μόνοι. Οι σχολιασθείσες απόψεις κάτι υποδηλώνουν. Τα αποτελέσματα τα βλέπουμε σε κάθε μας βήμα.

Εύχομαι ο καινούργιος χρόνος να αρχίσει με την επίδειξη ορθοφροσύνης και ανιδιοτέλειας από όλους τους συντελεστές της ελληνικής κοινωνίας· και από τους πιο ταπεινούς. Για το γενικό καλό.

26 Δεκεμβρίου 2015

Νικ. Λ. Γ. Λιναρδάτος

ΣΗΜΕΙΩΣΗ. Εδημοσιεύθηκε ως επιστολή στην ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ της 30^{ης} Δεκεμβρίου.